

Sprawa C-492/22 PPU**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości****Data wpływu:**

22 lipca 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Rechtbank Amsterdam (Niderlandy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

22 lipca 2022 r.

Strona wnosząca środek prawny:

CJ

Druga strona postępowania:**Przedmiot postępowania głównego**

Spór dotyczy kontynuacji aresztowania w Niderlandach osoby zatrzymanej na podstawie wydanego przez polski sąd rejonowy europejskiego nakazu aresztowania, której przekazanie zostało odroczone przez officier van justitie (prokuratora), ponieważ w Niderlandach toczy się przeciwko niej postępowanie karne dotyczące innego czynu, niż ten, w związku z którym wydano europejski nakaz aresztowania, a osoba, której dotyczy wniosek nie chce zrezygnować ze swojego prawa do udziału w prowadzonym w Niderlandach postępowaniu karnym.

Przedmiot i podstawa prawna wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Złożony wniosek dotyczy zasadniczo tego, czy (i) organ inny niż wykonujący nakaz organ sądowy może podjąć decyzję o odroczeniu przekazania w ramach europejskiego nakazu aresztowania, a jeśli nie (ii), to w jakich okolicznościach wykonujący nakaz organ sądowy może podjąć decyzję o odroczeniu przekazania.

Artykuł 267 TFUE

Pytania prejudycjalne

- „I Czy art. 12 i 24 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW w związku z art. 6 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stoją na przeszkodzie temu, aby osoba, której dotyczy wnioski, na której przekazanie ter fine w celu wykonania kary pozbawienia wolności została udzielona prawomocna zgoda, jednak której przekazanie zostało odroczone »aby mogła ona być sądzona w wykonującym nakaz państwie członkowskim (...) z powodu czynu innego niż wymieniony w europejskim nakazie aresztowania«, przebywała w trakcie trwania tego postępowania karnego w areszcie w celu wykonania tego europejskiego nakazu aresztowania?
- II a. Czy decyzja o skorzystaniu z przewidzianego w art. 24 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW uprawnienia do odroczenia przekazania jest decyzją w sprawie wykonania [europejskiego nakazu aresztowania], którą zgodnie z art. 6 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW w związku z motywem 8 tej decyzji ramowej powinien wydać wykonujący nakaz organ sądowy?
- b. Jeśli tak, to czy okoliczność, że decyzja ta została wydana bez udziału wykonującego nakaz organu sądowego w rozumieniu art. 6 ust. 2 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW pociąga za sobą taki skutek, że osoba, której dotyczy wnioski, powinna zostać zwolniona z aresztu, w którym przebywa w celu wykonania wydanego przeciwko niej europejskiego nakazu aresztowania?
- III a. Czy art. 24 ust. 1 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW w związku z art. 47 i 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej stoją na przeszkodzie temu, aby przekazane osoby, której dotyczy wnioski, zostało odroczone w celu przeprowadzenia postępowania karnego w wykonującym nakaz państwie członkowskim tylko z tego względu, że osoba, której dotyczy wnioski, nie chce zrezygnować z prawa do udziału w tym postępowaniu karnym?
- b. Jeśli tak, to jakie czynniki powinien brać pod uwagę wykonujący nakaz organ sądowy przy podejmowaniu decyzji o odroczeniu faktycznego przekazania?”

Powołane przepisy prawa Unii Europejskiej i prawa krajowego

Prawo Unii Europejskiej:

Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między

Państwami Członkowskimi (Dz.U. 2002 r., L 190, s. 1), zmieniona decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009 r., L 81, s. 24) (zwana dalej: „decyzją ramową”), art. 6 ust. 2, art. 12, 23 i 24.

Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz.U. 2008 r., L 327, s. 27), zmieniona decyzją ramową 2009/299/WSiSW (zwana dalej: „decyzją ramową 2008/909/WSiSW”).

Prawo niderlandzkie:

Wet van 29 april 2004 tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (ustawa z dnia 29 kwietnia 2004 r. wprowadzająca w życie decyzję ramową Rady Unii Europejskiej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej, zwana dalej: „Overleveringswet”), Stb. 2004, nr 195, z późniejszymi zmianami, art. 1 zdanie wprowadzające i lit. e), art. 27 ust. 2, art. 33, 34, 35 i 36.

Zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego i postępowania głównego

- 1 W dniu 31 sierpnia 2021 r. polski sąd wydał europejski nakaz aresztowania (zwany dalej: „ENA”) w celu wykonania kary pozbawienia wolności w wymiarze dwóch lat orzeczonej za trzynastcie przestępstw należących do kategorii „kradzież zorganizowana lub rozbój z bronią w ręku”, o których mowa w art. 2 ust. 2 decyzji ramowej.
- 2 W ramach wykonania tego ENA osoba, której dotyczy wnioski, została zatrzymana w Niderlandach w dniu 9 kwietnia 2022 r.
- 3 W dniu 2 czerwca 2022 r. wykonujący organ sądowy – rechtbank Amsterdam (sąd rejonowy w Amsterdamie) – orzekł o osadzeniu osoby, której dotyczy wnioski, w areszcie. W dniu 16 czerwca 2022 r. udzielił zgody na jej przekazanie do Polski. Od tego ostatniego orzeczenia nie przysługują zwykle środki zaskarżenia.
- 4 W Niderlandach osoba, której dotyczy wnioski została skazana w pierwszej instancji za przestępstwo inne niż to, które stanowi podstawę wydania ENA, a mianowicie za prowadzenie pojazdu mechanicznego bez prawa jazdy. W dniu 15 grudnia 2021 r. kantonrechter (sąd I instancji w składzie jednoosobowym) przy rechtbank Den Haag (sądzie rejonowym w Hadze) skazał osobę, której dotyczy wnioski, na grzywnę w wysokości 360 EUR lub ewentualnie na siedem dni pozbawienia wolności. Osoba, której dotyczy wnioski, wniosła środek odwoławczy od tego wyroku. Rozpoznanie tego środka odwoławczego zostało zaplanowane na dzień 4 października 2022 r. Openbaar Ministerie (prokuraturze)

i osobie, której dotyczy wniosek przysługuje kasacja od orzeczenia w przedmiocie środka odwoławczego.

- 5 Jeżeli przeciwko osobie, której dotyczy wniosek, toczy się w Niderlandach postępowanie karne, to tak długo, jak trwa to postępowanie rechtbank może zgodnie z utrwalonym orzecznictwem dotyczącym art. 34 ust. 2 zdanie wprowadzające i lit. b) oraz art. 36 ust. 1 Overleveringswet, na wniosek officier van justitie, przedłużyć aresztowanie osoby, której dotyczy wniosek, każdorazowo nie więcej niż o trzydzieści dni, tak długo jak trwa prowadzone w Niderlandach postępowanie karne, o ile postępowanie w sprawie przekazania jest prowadzone z wystarczającą starannością, a w konsekwencji okres pobawienia wolności nie jest nadmierny. Odpowiednio w dniach 22 czerwca 2022 r. i 6 lipca 2022 r. rechtbank, na wniosek officier van justitie, przedłużał aresztowanie osoby, której dotyczy wniosek każdorazowo o trzydzieści dni.
- 6 Jako, że osoba, której dotyczy wniosek, nie chce zrezygnować z prawa do udziału w prowadzonym w Niderlandach postępowaniu karnym, officier van justitie zamierza okresowo wnioskować o przedłużanie jej aresztowania, dopóki trwa prowadzone w Niderlandach postępowanie karne.
- 7 W niniejszej sprawie nie powołano się na żadną inną okoliczność, która mogłaby na podstawie art. 34 ust. 2 w związku z art. 35 Overleveringswet prowadzić do przedłużenia aresztowania. Wnioski o przedłużenie aresztowania oznaczają zatem bezwzględnie, że officier van justitie odroczył przekazanie z uwagi na trwające w Niderlandach postępowanie karne. Może on podjąć decyzję o takim odroczeniu na podstawie Overleveringswet. Rechtbank nie bada decyzji o odroczeniu, ponieważ zgodnie z prawem krajowym taka decyzja należy do officier van justitie.

Zwięzłe uzasadnienie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

W przedmiocie pierwszego pytania prejudycjalnego

- 8 Powołując się na wyroki Trybunału z dnia 25 stycznia 2017 r., Vilkas, (C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39, pkt 43) oraz z dnia 12 lutego 2019 r., TC, (C-492/18 PPU, ECLI:EU:C:2019:108, pkt 60), rechtbank stwierdza, że chociaż art. 24 ust. 1 decyzji ramowej, w przeciwieństwie do jej art. 23, nie odnosi się do (kontynuacji) aresztowania, to powiązanie art. 12 i art. 24 ust. 1 decyzji ramowej oraz art. 33–36 ust. 1 Overleveringswet stanowi jasną, przewidywalną i dostępną podstawę prawną kontynuacji aresztowania w przypadku odroczenia przekazania, która spełnia wymogi art. 6 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej: „kartą”), przy czym rechtbank zauważa również, że co trzydzieści dni kontroluje on, czy aresztowanie może zostać przedłużone, czy też nie. Zdaniem rechtbank sama okoliczność, że przekazanie – na które udzielono prawomocnie zgody – zostało odroczone, nie powoduje, że postępowanie w sprawie przekazania nie jest

już „*in progress*” i że postępowanie to jest prowadzone z niewystarczającą starannością.

- 9 Ponieważ wykładnia powyższej kwestii stanowi punkt wyjścia drugiego pytania prejudycjalnego, rechtbank uważa za stosowne wyraźnie wnieść o jej dokonanie do Trybunału, w formie pierwszego pytania prejudycjalnego.

W przedmiocie drugiego pytania prejudycjalnego

- 10 Artykuł 24 ust. 1 decyzji ramowej przyznaje upoważnienie do odroczenia przekazania wykonującemu nakaz organowi sądowemu, podczas gdy krajowe uregulowanie dokonujące transpozycji stanowi, że decyzję w przedmiocie odroczenia przekazania podejmuje officier van justitie.
- 11 W wyroku z dnia 24 listopada 2020 r., *Openbaar Ministerie (Podrabianie dokumentów)* (C-510/19, ECLI:EU:C:2020:953), Trybunał uznał jednak, że niderlandzki officier van justitie nie może być uznany za „wykonujący nakaz organ sądowy” w rozumieniu – między innymi – art. 6 ust. 2 decyzji ramowej, ponieważ może on otrzymywać indywidualne instrukcje ze strony niderlandzkiego Minister van Justitie en Veiligheid (ministra do spraw sprawiedliwości i bezpieczeństwa), co nadal ma miejsce.
- 12 Ponadto w wyroku z dnia 28 kwietnia 2022 r., C i CD (*Przeszkody prawne w wykonaniu decyzji o przekazaniu*), (C-804/21, PPU, ECLI:EU:C:2022:307) Trybunał orzekł, że zbadanie istnienia siły wyższej w rozumieniu art. 23 ust. 3 decyzji ramowej oraz wyznaczenie, w stosownym przypadku, nowego terminu przekazania, stanowią decyzje w sprawie wykonania ENA, które zgodnie z art. 6 ust. 2 tej decyzji w związku z jej motywem 8 muszą być wydawane przez wykonujący nakaz organ sądowy.
- 13 W związku z tym rechtbank pragnie dowiedzieć się, czy decyzja o skorzystaniu z określonego w art. 24 ust. 1 decyzji ramowej uprawnienia do odroczenia przekazania musi być zgodnie z art. 6 ust. 2 tej decyzji w związku z jej motywem 8 wydana przez wykonujący nakaz organ sądowy. Zdaniem rechtbank taka decyzja, podobnie jak miało to miejsce w sytuacji, która stanowiła podstawę wydania powołanego w poprzednim punkcie wyroku Trybunału, wydaje się być dalej idącą niż „pomoc praktyczna i administracyjna”, która to zgodnie z art. 7 decyzji ramowej w związku z jej motywem 9 może być powierzona organowi, który nie jest wykonującym nakaz organem sądowym. Tego dotyczy litera a) drugiego pytania prejudycjalnego.
- 14 Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej na to pytanie, rechtbank formułuje dodatkowe pytanie o to, czy okoliczność, że decyzja ta została wydana bez udziału wykonującego nakaz organu sądowego w rozumieniu art. 6 ust. 2 decyzji pociąga za sobą taki skutek, że osoba, której dotyczy wnioski, powinna zostać zwolniona z aresztu, w którym przebywa w celu wykonania wydanego przeciwko niej ENA [drugie pytanie prejudycjalne, litera b)].

W przedmiocie trzeciego pytania prejudycjalnego

- 15 Jeżeli na drugie pytanie, litera a) nie zostanie udzielona odpowiedź przecząca, rechtbank pragnie dowiedzieć się, jakiego wyważenia musi dokonać wykonujący nakaz organ sądowy i jakie czynniki musi wziąć pod uwagę w ramach tego wyważenia, kiedy orzeka on w przedmiocie tego, czy przekazanie zostanie odroczone z tego powodu, że osoba, której dotyczy wniosek, a w odniesieniu do której udzielono prawomocnie zgody na przekazanie, może być ścigana w wykonującym nakaz państwie członkowskim w związku z innym czynem niż ten, którego dotyczy ENA.
- 16 Rechtbank wskazuje przy tym w szczególności na fakt, że zgodnie z aktualną praktyką w zakresie stosowania art. 36 ust. 1 Overleveringswet officier van justitie zwykle odracza przekazanie, kiedy osoba, której dotyczy wniosek nie chce zrezygnować z prawa do udziału w prowadzonym w Niderlandach postępowaniu karnym. Poprzez skorzystanie ze swojego prawa do wniesienia środka odwoławczego oraz prawa do wniesienia kasacji osoba, której dotyczy wniosek może ponadto sprawić, że okres, na który odroczone przekazanie, przedłuży się o wiele miesięcy, jeśli nie lat.
- 17 Z uwagi na obowiązek zaliczenia wszystkich okresów pozbawienia wolności, zaistniałych w wyniku wykonania ENA zgodnie z art. 26 ust. 1 decyzji ramowej, w takiej sytuacji osoba, której dotyczy wniosek będzie w praktyce odbywała (większą część) kary pozbawienia wolności w Niderlandach, podczas gdy wydające nakaz państwo członkowskie nie znalazło podstaw do zastosowania decyzji ramowej 2008/909/WSiSW, a wykonujący nakaz organ sądowy nie uznał za stosowne zastosować podstawy odmowy przewidzianej w art. 4 ust. 6 decyzji ramowej.
- 18 Wprowadzie Niderlandy dokonały transpozycji art. 24 ust. 2 decyzji ramowej, tak aby możliwe było warunkowe przekazanie – określane w prawie niderlandzkim jako „tymczasowe postawienie do dyspozycji” – jednak w praktyce Polska nie współpracuje przy warunkowym przekazaniu, gdy ENA służy wykonaniu kary pozbawienia wolności. Możliwość warunkowego przekazania nie jest więc w tym przypadku możliwością realną.
- 19 Mówiąc dokładniej, formułując trzecie pytanie prejudycjalne rechtbank pragnie dowiedzieć się, czy można w drodze analogii zastosować rozważania Trybunału zawarte w wyroku z dnia 11 marca 2020 r., SF (Europejski nakaz aresztowania – Gwarancja powrotu do państwa wykonującego), (C-314/18, ECLI:EU:C:2020:191), w szczególności w jego pkt 59–61 i czy w związku z tym wykonujący nakaz organ sądowy nie może odraczać przekazania tylko z tego powodu, że osoba, której dotyczy wniosek, nie rezygnuje ze swojego prawa do udziału w postępowaniu karnym prowadzonym w wykonującym nakaz państwie członkowskim, lecz powinien on w odniesieniu do każdego przypadku badać, czy istnieją konkretne powody związane z poszanowaniem prawa do obrony danej osoby lub zapewnieniem prawidłowego przebiegu postępowania, które sprawiają,

że obecność tej osoby w wydającym nakaz państwie członkowskim jest niezbędna do czasu zakończenia postępowania karnego prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem mechanizmów współpracy, które umożliwiają danej osobie korzystanie z prawa do obrony w postępowaniu karnym prowadzonym w wykonującym nakaz państwie członkowskim po przekazaniu tej osoby do wydającego nakaz państwa członkowskiego.

Wniosek o zastosowanie trybu pilnego

Z uwagi na fakt, że osoba, której dotyczy wniosek, przebywa w areszcie ekstradycyjnym, oczekując na zakończenie prowadzonego w Niderlandach postępowania karnego, rektbank zwrócił się o rozpoznanie niniejszej sprawy w trybie pilnym przewidzianym w art. 107 regulaminu postępowania.

DOKUMENT ROBOCZY